

**BESCHIKKING VAN
GEDEPUTEERDE STATEN VAN NOORD-BRABANT**

ons kenmerk
Z/211672-372718

op de op 30 november 2023 ontvangen aanvraag van Stichting
woCom te Someren om een ontheffing krachtens artikel 3.8, eerste
lid, van de Wet natuurbescherming voor de renovatie van 2
woningen, gelegen aan de Pioniersweg 9 en 17, 5738 BS, te
Mariahout in de gemeente Laarbeek.

plaats / datum
's-Hertogenbosch,
19 maart 2024

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,
namens deze,

De heer H. Janssen
Clustermanager

BESLUIT

Onderwerp

Op 30 november 2023 hebben wij van Stichting WoCom een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wet natuurbescherming voor het overtreden van verboden ten aanzien van beschermde soorten, dit als gevolg van de renovatie van 2 woningen, uit te voeren aan de Pioniersweg 9 en 17, 5738 BS, te Mariahout in de gemeente Laarbeek.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant besluiten, gelet op de overwegingen die zijn opgenomen in deze ontheffing,

- I. aan Stichting WoCom, Witvrouwenbergweg 2, 5711 CN, te Someren, de gevraagde ontheffing te verlenen, op grond van artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming, van de bepalingen als bedoeld in:
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **gewone dwergvleermuis** (*Pipistrellus pipistrellus*);
 - artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wet natuurbescherming, voor de:
 - **laatvlieger** (*Eptesicus serotinus*);voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 1 januari 2026;
- II. dat de beschrijving van de activiteiten in de aanvraag, voor zover deze betrekking heeft op de soorten als bedoeld onder I, deel uitmaken van deze ontheffing;
- III. aan deze ontheffing voorschriften te verbinden die zijn opgenomen onder onderdeel 'voorschriften', en ook dat de volgende delen van de aanvraag onderdeel uitmaken van de deze ontheffing:
 - Vleermuizen- en vogelonderzoek renovatie complex 19140000 te Mariahout. Faunaconsult d.d. 21 november 2023 (hierna: het aanvullend onderzoek);
 - Activiteitenplan renovatie complex 19410000 te Mariahout. Faunaconsult d.d. 28 november 2023 (hierna: het activiteitenplan);
 - Aanvullende gegevens van 31 januari 2024 en 11 maart 2024;
 - Bijlage 1: overzichtstekening van de planlocatie;
 - Bijlage 2: locaties van de mitigerende maatregelen;
 - Bijlage 3: meldingsformulier start werkzaamheden (zie voorschrift 1).

Rechtsmiddelen

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor: rechtspraak.nl/bestuursrecht.

INHOUDSOPGAVE

Besluit.....	2
Voorschriften.....	5
Procedurele overwegingen	7
Inhoudelijke overwegingen.....	8
1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming	8
1.1 Inwerkingtreding Omgevingswet.....	8
1.2 Overgangsrecht Omgevingswet.....	8
1.3 Beschermingsregimes	8
1.4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant.....	9
2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep.....	10
2.1 Aangevraagde activiteiten.....	10
2.2 Onderzoek soorten.....	10
2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten.....	10
2.4 Alternatievenafweging	10
2.5 Belang van de aanvraag	11
2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding	11
3. Conclusie.....	15
Bijlage 1. Overzichtstekening van de planlocatie.....	16
Bijlage 2. Locatie van de mitigerende maatregelen.....	17
Bijlage 3. Meldingsformulier start handelingen beschermde soorten	20

VOORSCHRIFTEN

Algemene voorschriften

1. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden aanvangen bekend is, doch uiterlijk 2 weken voor aanvang van de activiteiten, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar ons op te sturen. Met werkzaamheden en/of activiteiten worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken van de verblijfplaatsen.
2. De ontheffinghouder dient onmiddellijk contact met ons op te nemen via info@odbn.nl indien bij het uitvoeren van de activiteiten andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen, of andere handelingen als bedoeld in onderdeel I en II van het besluit noodzakelijk zijn.
3. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van de aan deze ontheffing verbonden voorschriften.
4. Deze genoemde (rechts)personen dienen op de hoogte te zijn van de inhoud en het doel van deze ontheffing en de daaraan verbonden voorschriften, zodanig dat zij daar ook invulling en uitvoering aan kunnen geven.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (digitaal) afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op eerste verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouder of opsporingsambtenaar.
6. De ontheffinghouder dient, met inachtneming van de hier genoemde voorschriften, de mitigerende maatregelen uit te voeren zoals beschreven in de aanvraag en het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 31 januari 2024 en 11 maart 2024.
7. De activiteiten en hier genoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ecologisch deskundige¹ (hierna: de ecooloog) op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend.
8. Alle handelingen en bevindingen dienen door de ecooloog te worden bijgehouden in een logboek. Met handelingen worden alle handelingen bedoeld die invloed hebben op de beschermde soorten, zoals ongeschikt maken en het plaatsen van de tijdelijke en permanente voorzieningen. Ook dienen er duidelijke foto's van de werkzaamheden en de geplaatste voorzieningen te worden opgenomen in het logboek. Dit logboek dient op verzoek van een toezichthouder direct te worden overhandigd.
9. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen op basis van de aanvraag en de hier genoemde voorschriften. Alle betrokken partijen, met name ook de uitvoerenden op de initiatieflocatie, dienen, voorafgaand aan het uitvoeren van de werkzaamheden, van de inhoud van het werkprotocol op de hoogte gesteld te worden en dienen dit aantoonbaar na te leven.
Dit ecologisch werkprotocol dient ter informatie aan ons te worden toegezonden, uiterlijk twee weken voor de start van de werkzaamheden, via info@odbn.nl, onder vermelding van het zaaknummer.

¹ Wat wij hieronder verstaan staat op de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO):
<https://www.rvo.nl/onderwerpen/buiten-werken/ecologisch-deskundige>

Specifieke voorschriften

10. De tijdelijke vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis dienen geplaatst te worden conform de eisen uit het dan geldende Kennisdocument van de Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017).
11. Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis.
12. Voorafgaand aan de werkzaamheden, na het ongeschikt maken, dient een controlerende te worden uitgevoerd.
13. Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
14. De controlerende dient plaats te vinden conform de eisen die het dan geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, de onderzoeksperiode, de minimale temperatuur en de maximale windkracht tijdens de controlerende.
15. Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn.
16. De vleermuizen mogen na de controlerende geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de bebouwing.
17. Er kan pas gestart worden met de werkzaamheden na expliciete toestemming van de ecooloog.
18. In het logboek dient te worden vastgelegd op welke wijze de controlerende is uitgevoerd en wat de resultaten van de controlerende waren. De datum, de tijd, het aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende dienen in het logboek beschreven te staan.
19. Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch gewone dwergvleermuizen of laatvliegers worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de vleermuizen uit het gebouw verdwenen zijn. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort.
20. In het logboek dient met behulp van tekst en foto's te worden vastgelegd hoe de binnenkant en de buitenkant (invliegopeningen) van de verblijfplaatsen worden gerealiseerd.
21. De tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente voorzieningen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform het betreffende Kennisdocument en de aangetroffen functie.
22. Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april).
23. Vóór het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dient gecontroleerd te worden of de voorziening 'leeg' is. De voorzieningen mogen alleen verwijderd worden op het moment dat er geen vleermuizen in aanwezig zijn.
24. Het verwijderen van tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis mag slechts plaatsvinden binnen de ontheffingsperiode. Indien een tijdelijke voorziening buiten de ontheffingsperiode verwijderd wordt, zal onderzoek uitgevoerd moeten worden naar de functionaliteit van de verblijfplaats. Als uit onderzoek blijkt dat de voorziening in gebruik is of is geweest, kan het verwijderen van de voorziening enkel plaatsvinden met een aanvullende ontheffing.

PROCEDURELE OVERWEGINGEN

Aanvraag

Op 30 november 2023 hebben wij van Stichting WoCom een aanvraag voor een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) ontvangen.

De aanvraag is op 31 januari 2024 aangevuld.

Op 6 maart 2024 hebben wij een voornemen tot weigeren van de aanvraag gestuurd naar woCom, omdat meerdere aspecten onvoldoende waren onderbouwd. Op 11 maart 2024 hebben wij hier een reactie op ontvangen. Deze reactie is voldoende bevonden, uit deze aanvulling blijkt dat de gunstige staat van instandhouding van de laatvlieger en de gewone dwergvleermuis niet in het geding komen. Om die reden hebben wij alsnog besloten de ontheffing te verlenen.

Een uitgebreide projectomschrijving is opgenomen in de aanvraag en het activiteitenplan. De aanvraag is geregistreerd onder nummer Z/211672.

Gedragscodes

Er wordt geen gebruik gemaakt van een gedragscode.

Bevoegd gezag

Omdat de activiteit wordt verricht in de provincie Noord-Brabant zijn Gedeputeerde Staten (verder: GS) op grond van artikel 1.3 van de Wnb bevoegd om op de aanvraag te beslissen. Als dit aan de orde is betrekken wij tevens de gevolgen van de activiteit voor de soorten buiten onze provinciegrens bij ons besluit.

Reguliere voorbereidingsprocedure

In deze procedure wordt de reguliere voorbereidingsprocedure overeenkomstig het bepaalde in hoofdstuk 4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast.

Ontvankelijkheid

Voor de aspecten van de aanvraag waarvoor een ontheffing vanuit de Wnb is vereist hebben wij beoordeeld of de aanvraag volledig is en voldoende gegevens bevat. Wij zijn van oordeel dat de aanvraag voldoende informatie bevat voor een goede beoordeling van die aspecten waarvoor een ontheffing is gevraagd.

Overige regelgeving

Bij de beoordeling van deze aanvraag zijn andere aspecten dan gerelateerd aan soortenbescherming op grond van de Wnb en de daarbij behorende regelgeving niet betrokken. Een toestemming op basis van andere wet- en regelgeving kan daarom aan de orde zijn, onder andere voor ruimtelijke ordening of bouwen.

INHOUDELIJKE OVERWEGINGEN

1. Wettelijk kader - Wet natuurbescherming

1.1 Inwerkingtreding Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. Met deze wet voegt de overheid de regels voor de fysieke leefomgeving samen. De Wet natuurbescherming is opgegaan in de Omgevingswet, met de Aanvullingswet natuur en het Aanvullingsbesluit natuur.

Met het ingaan van de Omgevingswet veranderen onder meer de benamingen van wetsinstrumenten. Zo is bijvoorbeeld de benaming voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming (artikelen 3.3, 3.8 en 3.10) gewijzigd naar een omgevingsvergunning voor de flora- en fauna-activiteit op grond van de Omgevingswet (artikel 5.10, eerste lid, onder e). U kunt meer lezen over soortenbescherming onder de Omgevingswet op de volgende website <https://iplo.nl/regelgeving/regels-voor-activiteiten/activiteiten-natuur/flora-en-fauna-activiteit/>

1.2 Overgangsrecht Omgevingswet

Voor uw aanvraag is overgangsrecht van toepassing. Dit betekent dat het oude recht van toepassing is voor uw aanvraag tot het besluit onherroepelijk is. De reden hiervoor is dat de aanvraag voor een ontheffing op grond van de Wet natuurbescherming is ingediend vóór de inwerkingtreding van de Omgevingswet (1 januari 2024). Dit overgangsrecht staat beschreven in artikel 2.9, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet.

Wanneer het besluit strekkende tot het verlenen van een ontheffing onherroepelijk is, wordt de ontheffing van rechtswege een omgevingsvergunning voor een flora- en fauna-activiteit als de activiteit onder de Omgevingswet vergunningplichtig is. Dit volgt uit artikel 2.6, eerste lid, van de Aanvullingswet natuur Omgevingswet

1.3 Beschermingsregimes

Op basis van de Wet natuurbescherming zijn er drie beschermingsregimes. Het eerste regime geldt voor vogels op grond van de Vogelrichtlijn. Artikelen 3.1, 3.2 en 3.4 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor vogelsoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. Artikelen 3.3 en 3.4 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van de ontheffing.

Het tweede beschermingsregime geldt voor planten en dieren op basis van de Habitatrichtlijn en de Verdragen van Bern en Bonn. Artikelen 3.5 en 3.6 van de Wnb hebben betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten, waarvoor GS ontheffing kunnen verlenen. De artikelen 3.8 en 3.9 geven de voorwaarden voor het kunnen verlenen van een ontheffing.

Het derde regime beschrijft de bepalingen voor andere (nationaal beschermde) soorten. Artikel 3.10 van de Wnb heeft betrekking op verschillende verbodsbepalingen voor deze plant- en diersoorten en geeft de voorwaarden waaronder GS ontheffing kunnen verlenen.

Voor alle inheemse soorten geldt in alle gevallen de specifieke zorgplicht (artikel 11.27 van het Bal). Het gaat dan zowel om beschermd als onbeschermd dier- en plantensoorten. De zorgplicht geldt ongeacht of er een vrijstelling geldt of een ontheffing is verleend. Hierin wordt bepaald dat eenieder zoveel als redelijkerwijs mogelijk is, schade aan deze soorten dient te voorkomen.

In artikel 5.4 van de Wnb zijn gronden opgenomen waarop een verleende ontheffing kan worden ingetrokken of gewijzigd. De ontheffing kan in elk geval worden ingetrokken als blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

1.4 Interim omgevingsverordening Noord-Brabant

Provinciale Staten hebben ten aanzien van soortbescherming aanvullende kaders vastgesteld. Deze zijn neergelegd in paragraaf 3.8.2 van de Omgevingsverordening Noord-Brabant. Voor bepaalde soorten en handelingen zijn vrijstellingen opgenomen. Als activiteiten of handelingen al rechtmatig zijn gestart vóór 1 januari 2024, dan zijn de regels ten aanzien van soortbescherming uit paragraaf 2.6.1 van de Interim Omgevingsverordening Noord-Brabant van toepassing.

2. Toetsing effecten ruimtelijke ingreep

2.1 Aangevraagde activiteiten

De aangevraagde activiteiten betreffen de renovatie van 2 woningen uit te voeren aan de Pioniersweg 9 en 17 te Mariahout in de gemeente Laarbeek. Bij de renovatie worden de daken vervangen, wordt het voegwerk hersteld en wordt waar nodig de gevel na-geïsoleerd. Een omschrijving van de activiteiten is opgenomen in de aanvraag.

2.2 Onderzoek soorten

Het uitgevoerde onderzoek naar beschermde soorten is beschreven in de bij aanvraag gevoegde rapportage van het aanvullend onderzoek en de aanvullingen van 31 januari 2024 en 11 maart 2024.

In 2022 zijn de te renoveren woningen bezocht en beoordeeld op de aanwezigheid van beschermde soorten. Hieruit bleek onder andere dat het plangebied geschikt is als verblijfplaats voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. In 2023 heeft daarom nader onderzoek naar deze soorten plaatsgevonden conform het Vleermuisprotocol 2021 (Netwerk Groene Bureaus, 2021).

2.3 Mogelijke effecten op beschermde soorten

In de woning aan de Pioniersweg 17 is 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangetroffen en 1 zomerverblijfplaats van de laatvlieger. In de woning aan de Pioniersweg 9 is 1 zomerverblijfplaats van de laatvlieger aangetroffen. Alle in- of uitvliegend waargenomen dieren vlogen onder een geveldakpan uit of in.

De aanvrager geeft aan dat door het uitvoeren van de activiteiten:

- 1 zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis; en
- 2 zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger;

worden vernield en dat vleermuizen worden verstoord.

Dit is een overtreding van de bepalingen zoals bedoeld in artikel 3.5, tweede en vierde lid, van de Wnb.

2.4 Alternatievenafweging

Het planvoornemen betreft bestaande woningen. Hierdoor is een alternatieve locatie voor de werkzaamheden niet mogelijk. Zonder het uitvoeren van de beoogde werkzaamheden kan er niet worden voldaan aan het behalen van de vastgestelde energiedoelstellingen. Bij de uitvoering is een optimale inrichting gekozen door het bovenste gedeelte van de spouw niet te isoleren en deze toegankelijk te laten voor vleermuizen. Hierdoor blijven er verblijfplaatsen beschikbaar op de plaats waar deze eerst ook aanwezig waren. Daarnaast worden vleermuiskasten in de spouw ingebouwd. Wat betreft de planning wordt bij uitvoering van de werkzaamheden zoveel mogelijk rekening gehouden met de kwetsbare periodes van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger. Vanwege de tijdsduur van de renovatie is het niet mogelijk de gehele renovatie uit te voeren buiten de kwetsbare periodes van deze soorten. Omdat er in de kwetsbare periode gewerkt gaat worden, zullen de versturende werkzaamheden (het ongeschikt maken) geheel buiten de kwetsbare periode worden uitgevoerd. De bebouwing wordt in de actieve periode van de vleermuizen ontoegankelijk gemaakt.

Gezien het bovenstaande is ons gebleken dat er geen redelijke alternatieven mogelijk zijn, die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig of beter resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

2.5 Belang van de aanvraag

De ontheffing is gevraagd op grond van het belang 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten' zoals genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, van de Wnb.

De voorgenomen renovatie draagt bij aan de doelstellingen van het landelijk energieakkoord 2013, waarin ingezet wordt op verduurzaming van onze samenleving en tevens ingezet wordt op energiezuinig (ver)bouwen van woningcomplexen. Door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden krijgen de betreffende woningen een beter energielabel. De afname in energieverbruik zal leiden tot een afname in CO₂-productie en daarmee een bijdrage leveren aan het beperken van de klimaatverandering wat van groot openbaar belang is voor onze samenleving.

Door het renoveren en/of verduurzamen van woningen zullen de woningen beter geïsoleerd zijn en voorzien van betere ventilatie waardoor vocht en tocht in huis beperkt wordt. Tijdens planmatig onderhoud worden oude installaties vervangen door nieuwe, betere en energiezuinigere installaties. De energielasten worden daarmee verlaagd en het binnenklimaat wordt verbeterd waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de volksgezondheid. Mensen kunnen gezondheidsproblemen krijgen van vocht in de woning. In onderzoek is een consistente associatie gevonden tussen vocht in de woning en het voorkomen van luchtwegsymptomen zoals hoesten en piepen (www.rivm.nl). Blootstelling aan vochtige woonomstandigheden of schimmel geeft een verhoogd risico op het ontstaan van astma, verergering van astma, luchtwegklachten en luchtweginfecties. Ook kunnen schimmels een rol spelen bij gezondheidsklachten. Schimmels kunnen bij mensen die daarvoor gevoelig zijn, een verergering van luchtwegklachten of allergische reacties, zoals hooikoortsachtige verschijnselen veroorzaken. Naast gezondheidseffecten van wonen in een vochtig huis, kunnen er ook gezondheidseffecten ontstaan door het wonen in een huis met een lage luchtvochtigheid, vooral contactlensdragers en mensen met allergieën en huidklachten, kunnen last krijgen van bijvoorbeeld droge ogen en een droge huid (www.rivm.nl). Goede ventilatie is een van de aandachtspunten in de renovatie-, verduurzamings- en planmatig onderhoudsprojecten.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang voldoende onderbouwd is om de ontheffing te kunnen verlenen.

2.6 Mitigerende maatregelen en staat van instandhouding

In het activiteitenplan (hoofdstuk 5) en de aanvullende gegevens van 31 januari en 11 maart 2024 is beschreven welke maatregelen worden genomen om de effecten voor de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger zoveel mogelijk te voorkomen. In grote lijnen gaat het om de volgende maatregelen:

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

- Vóór 1 april 2024 worden er 4 vleermuiskasten van type VK WS 02 van Vivara pro opgehangen binnen een straal van 200 meter van het plangebied.
- Er wordt rekening gehouden met de in het Kennisdocument benoemde gewenningsperiode van zomerverblijfplaatsen met <10 dieren van minimaal 3 maanden in de periode van 1 april tot en met 31 oktober.

Tijdelijke uitwijkmogelijkheden laatvlieger

- Op circa 75 meter van de te renoveren woningen staat wooncomplex De Nieuwe Erven, ook in bezit van woCom. Laatvliegers kunnen (gedeeltelijk) gebruik maken van de 6 aanwezige kopgevels en ruimte onder de eerste dakpannen (zie figuur 3 en 4 in bijlage 2). woCom gaat dit complex gedurende de werkzaamheden niet voorzien van spouwmuurisolatie en zal het gebouw ook niet gaan verbouwen. Daarnaast zijn er binnen

200 meter rondom het plangebied meerdere soortgelijke woningen van hetzelfde bouwtype met overstekende gevelpannen aanwezig (zie figuur 5 in bijlage 2). In de Pioniersweg staan naast de 2 te renoveren woningen nog 12 woningen van exact hetzelfde bouwtype. In de pioniersweg en de daarop uitkomende Zuster Persoonsstraat en Tuindersweg staan verder nog eens 28 woningen met een soortgelijk overstekend dak. Mogelijk zijn in enkele van deze 40 gelijkwaardige woningen enkele ruimtes niet meer toegankelijk vanwege na-isolatie of renovatie. Echter, gezien het grote aantal gelijkwaardige woningen, zullen er ten alle tijden alsnog voldoende uitwijkmogelijkheden beschikbaar zijn. Er zijn dus, samen met het wooncomplex De Nieuwe Erven, ruim voldoende alternatieve verblijfplaatsen voor de laatvlieger aanwezig.

Beoordeling uitwijkmogelijkheden laatvlieger

Er kan akkoord worden gegaan met de uitwijkmogelijkheden voor de laatvlieger omdat:

- er op circa 75 meter afstand een wooncomplex aanwezig is, welke in bezit is van woCom. De 6 kopgevels en ruimte onder de eerste dakpannen van dit wooncomplex zijn (gedeeltelijk) toegankelijk voor de laatvlieger. Omdat dit complex in bezit is van woCom kan er verzekerd worden dat de bebouwing gedurende de werkzaamheden niet zal worden aangepast en daardoor geschikt blijft;
- binnen 200 meter rondom het plangebied zijn daarnaast zeker 40 woningen aanwezig van hetzelfde bouwtype met overstekende gevelpannen. Het is onbekend of deze woningen nog allen voorzien zijn van toegankelijke spouwmuuren en daken. Het betreft echter zo'n groot aantal gelijkwaardige woningen dat, ook al zou er een enkele woning niet meer geschikt zijn, er alsnog voldoende alternatieve uitwijkmogelijkheden aanwezig zijn;
- er geen functionele tijdelijke voorzieningen bekend zijn voor de laatvlieger.

Ongeschikt maken

- Nadat de ontheffing is verkregen, en voorafgaand aan de werkzaamheden, worden de te renoveren woningen en aangrenzende woningen in de periode van 1 juli – 18 oktober 2024 ongeschikt gemaakt. Hiermee wordt het doden of verwonden van vleermuizen voorkomen.
- Voor de invliegopeningen worden plastic 'exclusion flaps' geplaatst.
- De exclusion flaps blijven minimaal gedurende een week hangen. De flaps blijven tot aan de start van de werkzaamheden aanwezig.
- Het ongeschikt maken zal worden uitgevoerd onder begeleiding van een vleermuisdeskundige.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

- Ter compensatie van de verblijfplaats van de gewone dwergvleermuis worden op 4 locaties alternatieve permanente voorzieningen in de gevel van Pioniersweg 17 ingebouwd.
- De voorzieningen zullen verspreid worden over 3 windrichtingen.
- Het betreft voorzieningen die bestaan uit 1 IB VL 10 vleermuiskast met een IB VL 09 entreesteen (Vivarapro).

Permanente alternatieve verblijfplaatsen laatvlieger

- Ter compensatie van de verblijfplaatsen van de laatvlieger worden de zijgevels van Pioniersweg 9 en 17 geschikt gemaakt.
- Van beide zijgevels zal de spouw van de bovenste etage (zolder) niet worden geïsoleerd en in verbinding blijven met het dak. Door middel van 4 lintvoegen (per gevel) van 2 cm hoog bij 5 cm breed zal dit gedeelte van de spouw toegankelijk blijven voor vleermuizen.
- Daarnaast zullen in iedere zijgevel 4 vleermuiskasten van type VML1 (Unitura) in het overstek worden ingebouwd. Deze kasten zullen niet direct in contact staan met de buitenmuur, maar worden op een lat van 3 cm geplaatst. Hierdoor ontstaat er nog een voor vleermuizen

geschikte ruimte tussen de muur en de vleermuiskasten (dak overstek). In elke vleermuiskast zal een opening gemaakt worden (door de muur heen) naar de toegankelijke spouw.

- Vleermuizen kunnen daardoor vanuit de vleermuiskast, via een opening naar de ruimte tussen de muur en de kast, maar ook door naar de ruimte in de spouw.

De locaties van de tijdelijke voorzieningen, de locaties van de permanente voorzieningen en de weergave van de permanente voorzieningen zijn weergegeven in bijlage 2.

De voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Wij nemen in aanvulling op deze maatregelen extra voorschriften op. Het betreft de volgende aanvullende mitigerende maatregelen:

Tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen gewone dwergvleermuis

- De tijdelijke vleermuiskasten voor de gewone dwergvleermuis dienen geplaatst te worden conform de eisen uit het dan geldende Kennisdocument van de Gewone dwergvleermuis (BIJ12, 2017). Dit voorschrift wordt opgenomen om te borgen dat de tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen functioneel zijn.

Ongeschikt maken

- Op het moment van ongeschikt maken en de 3 daaropvolgende nachten moeten de weersomstandigheden tijdens de eerste 2 uur na zonsondergang overeenkomen met de eisen die het vleermuisprotocol stelt voor de weersomstandigheden tijdens het onderzoek doen naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Dit voorschrift is opgenomen om te borgen dat de vleermuizen daadwerkelijk zullen uitvliegen na het ongeschikt maken en om te borgen dat ze onder gunstige weersomstandigheden een ander verblijfplaats kunnen zoeken.

Controlebezoek

- Voorafgaand aan de werkzaamheden, na het ongeschikt maken, dient een controlerende te worden uitgevoerd.
- Tussen het ongeschikt maken en de controlerende dienen ten minste 3 dagen te zitten, zodat de vleermuizen de tijd hebben de verblijfplaats te verlaten.
- De controlerende dient plaats te vinden conform de eisen die het dan geldende vleermuisprotocol stelt aan het onderzoek naar zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis. Concreet gaat het om de start- en eindtijd, de onderzoeksperiode, de minimale temperatuur en de maximale windkracht tijdens de controlerende.
- Tijdens de gehele controlerende moet het droog zijn.
- De vleermuizen mogen na de controlerende geen toegangsmogelijkheden meer hebben tot de bebouwing.
- Er kan pas gestart worden met de werkzaamheden na expliciete toestemming van de ecooloog.
- In het logboek dient te worden vastgelegd op welke wijze de controlerende is uitgevoerd en wat de resultaten van de controlerende waren. De datum, de tijd, het aantal onderzoekers en de weersomstandigheden tijdens de controlerende dienen in het logboek beschreven te staan.
- In het logboek dient te worden opgenomen wanneer de bebouwing vrij is verklaard van beschermde soorten.

De bovenstaande voorschriften over de controlerende worden opgelegd om te voorkomen dat het gebouw onterecht vleermuisvrij wordt verklaard en om te voorkomen dat er nog vleermuizen aanwezig zijn in de bebouwing ten tijde van de werkzaamheden.

Werkwijze

- Indien tijdens de werkzaamheden (niet zijnde ongeschikt maken) toch gewone dwergvleermuizen of laatvliegers worden aangetroffen, dient het werk direct stopgezet te worden. Vervolgens dient de ecooloog geraadpleegd te worden om een plan op te stellen hoe hiermee wordt omgegaan. De werkzaamheden mogen pas hervat worden als de vleermuizen uit het gebouw verdwenen zijn. In het logboek dient te worden vastgelegd hoe er wordt omgegaan met de aanwezige soort. Dit voorschrift is opgenomen om te voorkomen dat individuele vleermuizen verwond of gedood worden door het uitvoeren van de beoogde werkzaamheden.

Permanente alternatieve verblijfplaatsen

- In het logboek dient met behulp van tekst en foto's te worden vastgelegd hoe de binnenkant en de buitenkant (invliegopeningen) van de verblijfplaatsen worden gerealiseerd. Dit voorschrift wordt opgenomen om de gerealiseerde permanente voorzieningen te kunnen controleren.

Verwijderen tijdelijke voorzieningen

- De tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dienen in stand te worden gehouden totdat de permanente voorzieningen gerealiseerd en beschikbaar zijn, waarbij rekening dient te worden gehouden met de gewenningsperiodes conform het betreffende Kennisdocument en de aangetroffen functie.
- Het eventueel verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis vindt plaats buiten de meest kwetsbare periodes - dit zijn voor vleermuizen de kraamperiode (15 mei tot 15 juli) en de winterperiode (15 oktober tot 1 april).
- Vóór het verwijderen van de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis dient gecontroleerd te worden of de voorziening 'leeg' is. De voorzieningen mogen alleen verwijderd worden op het moment dat er geen vleermuizen in aanwezig zijn.
- Het verwijderen van tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis mag slechts plaatsvinden binnen de ontheffingsperiode. Indien een tijdelijke voorziening buiten de ontheffingsperiode verwijderd wordt, zal onderzoek uitgevoerd moeten worden naar de functionaliteit van de verblijfplaats. Als uit onderzoek blijkt dat de voorziening in gebruik is of is geweest, kan het verwijderen van de voorziening enkel plaatsvinden met een aanvullende ontheffing.

Bovenstaande voorschriften zijn opgenomen om te voorkomen dat de tijdelijke voorzieningen te vroeg worden verwijderd en/of worden verwijderd op een moment dat het vleermuizen verstoord.

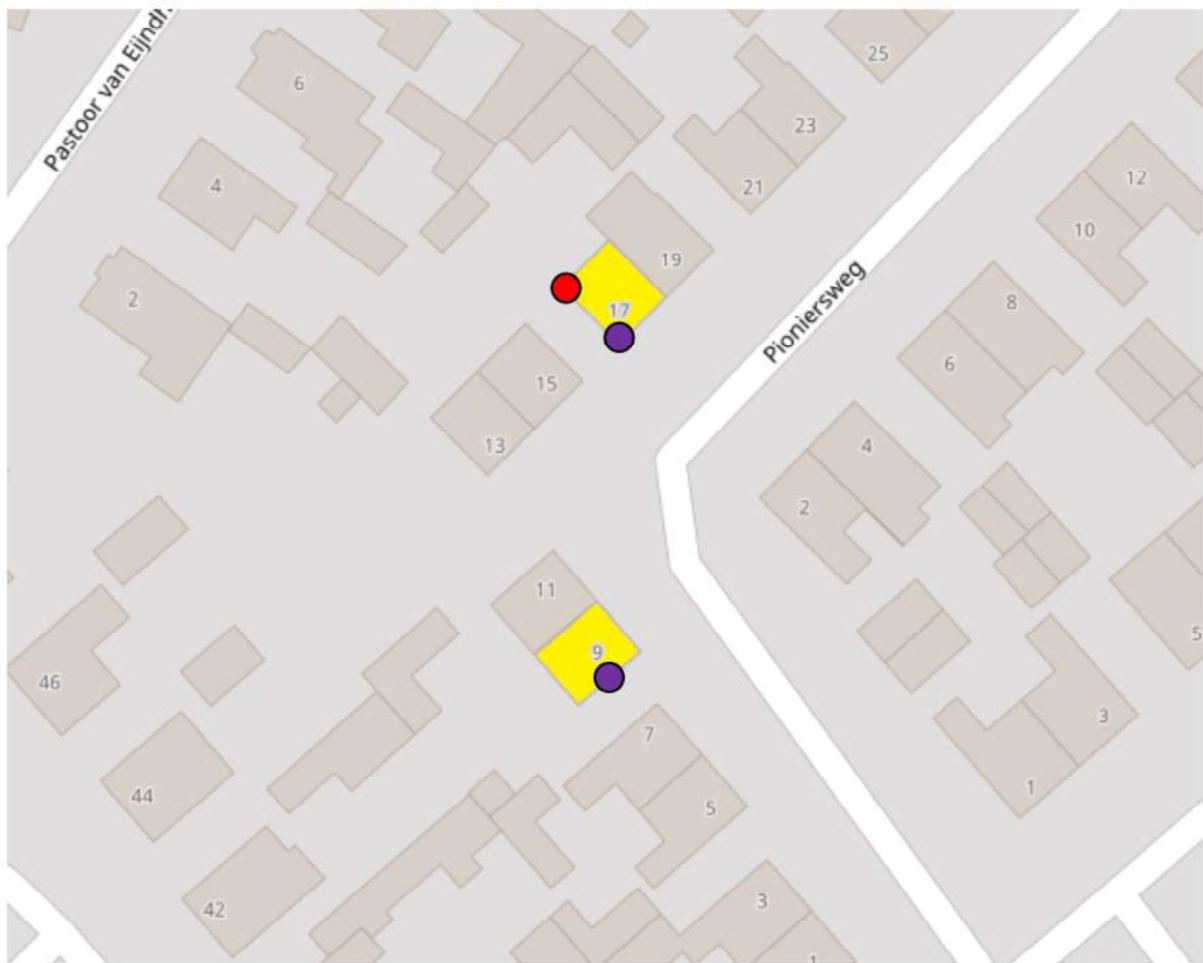
Door het nemen van mitigerende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden komt de gunstige staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis en de laatvlieger niet in het geding door het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden.

3. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij gevraagde ontheffing. De ontheffing wordt slechts voor de in het besluit genoemde soorten en beschreven activiteiten verleend. Deze ontheffing geldt alleen voor de activiteiten die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.

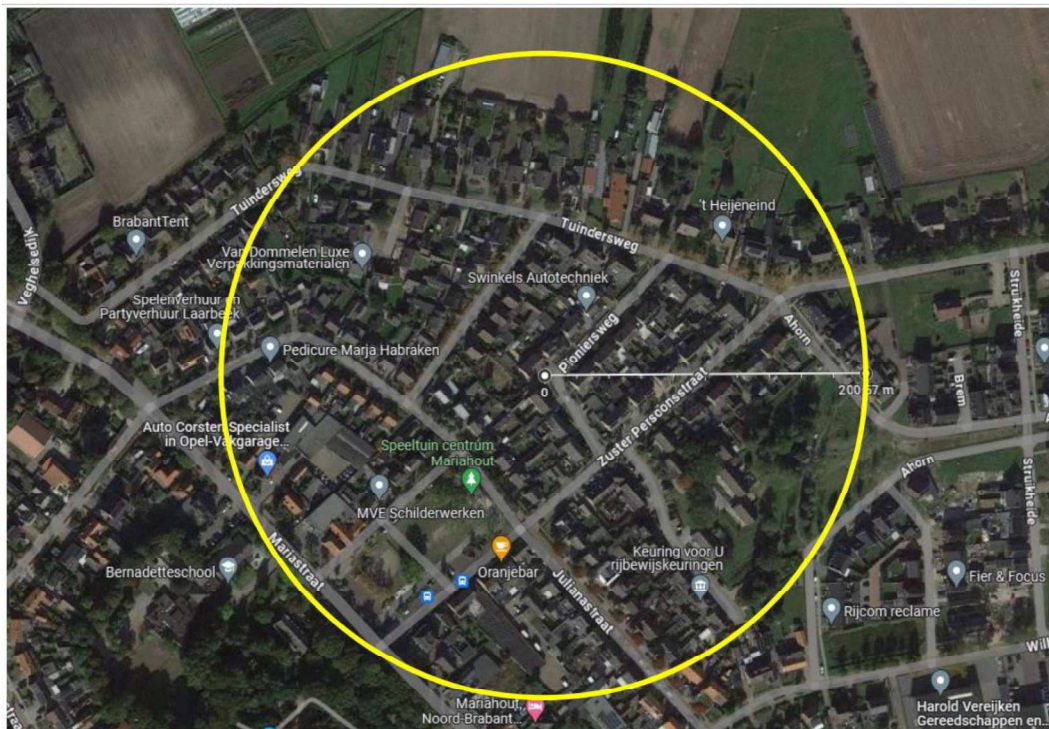
Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden.

BIJLAGE 1. OVERZICHTSTEKENING VAN DE PLANLOCATIE

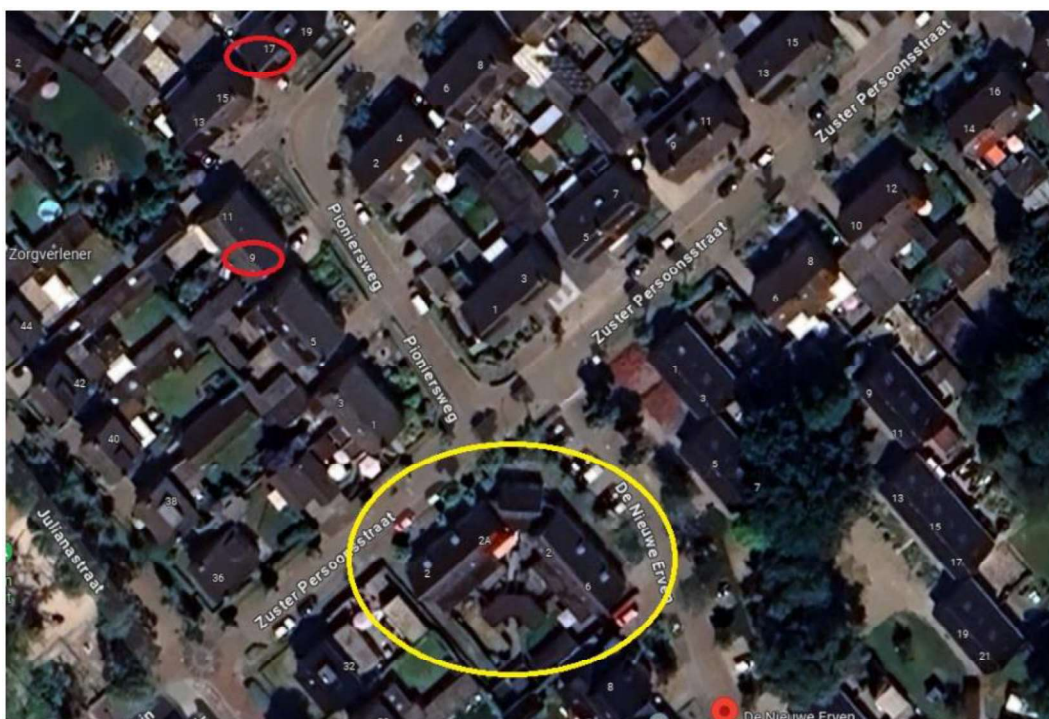

Figuur 1. Locatie te renoveren woningen aan de Pioniersweg 9 en 17 te Mariahout. De activiteiten vinden plaats aan de geel gekleurde woningen. Met de rode stip is de zomerverblijfplaats van de gewone dwergvleermuis aangegeven. Met de paarse stippen zijn de zomerverblijfplaatsen van de laatvlieger aangegeven.

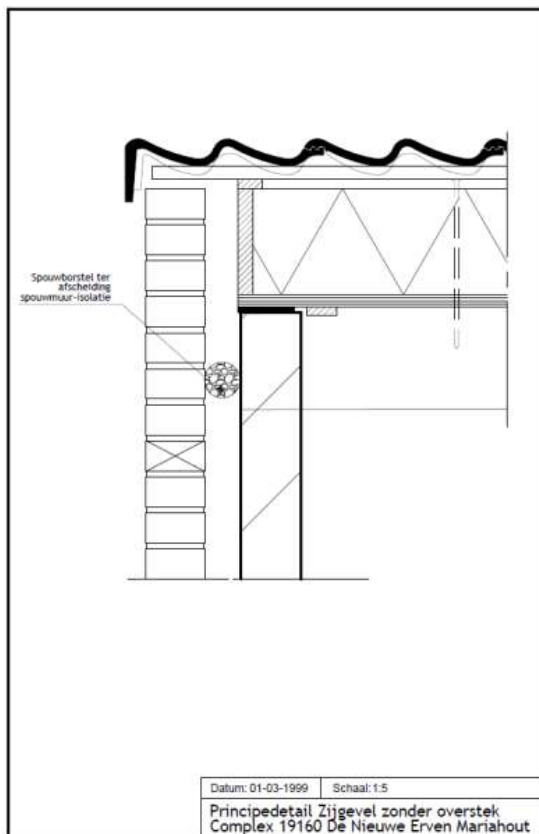
BIJLAGE 2. LOCATIE VAN DE MITIGERENDE MAATREGELEN

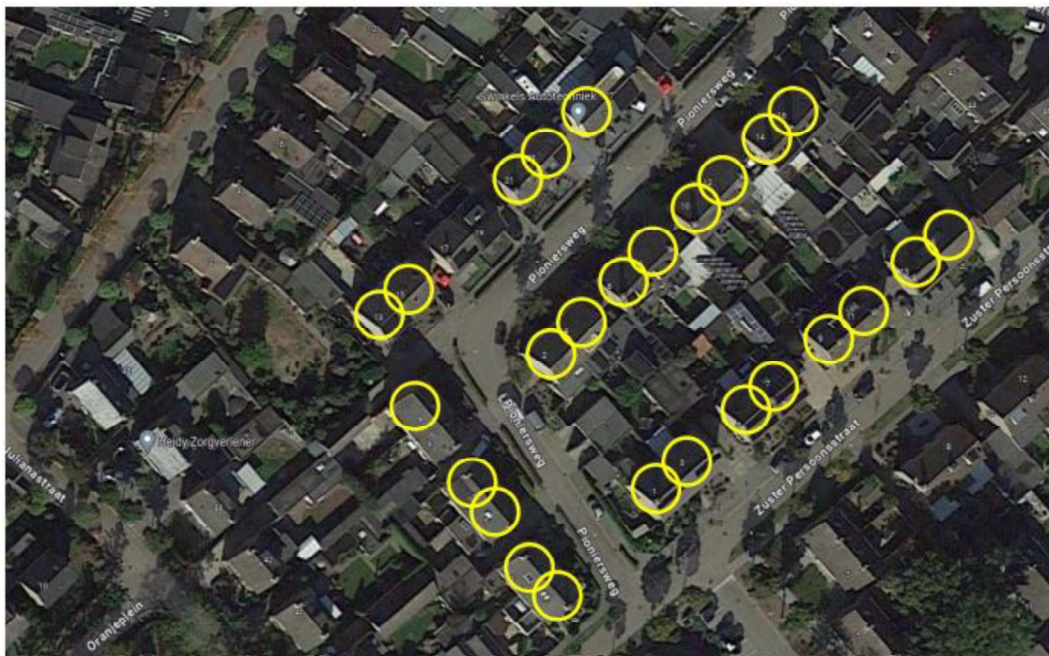
Figuur 2. Locatie waarbinnen de tijdelijke voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis worden gerealiseerd.

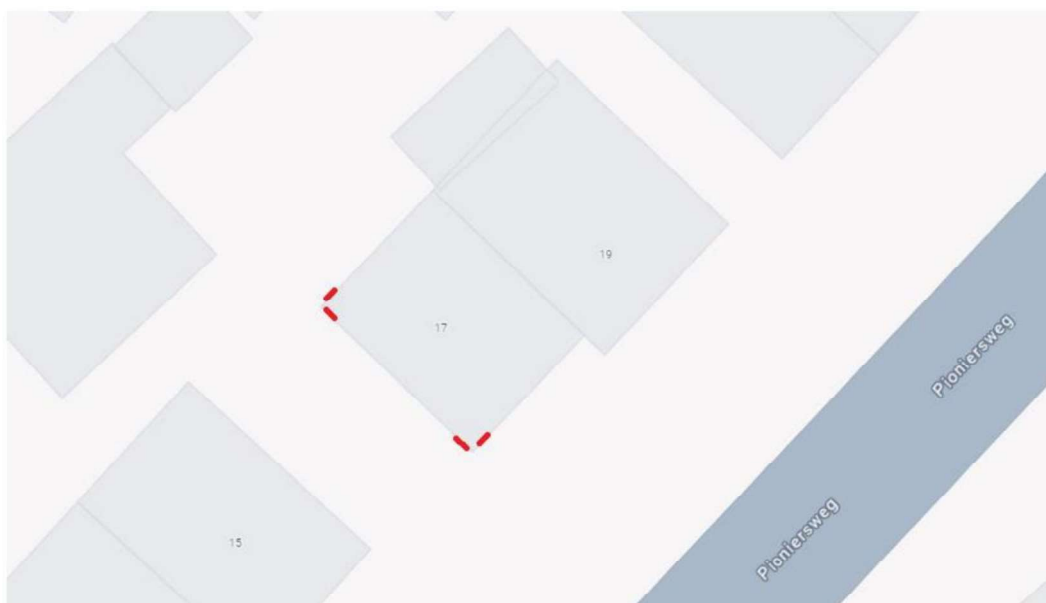
Figuur 3. Locatie van het wooncomplex De Nieuwe Erven (geel omcirkeld), in bezit van woCom. De kopgevels van dit gebouw zijn toegankelijk voor de laatvlieger. De woningen met rood omcirkeld betreffen de te renoveren woningen.

Figuur 4. Opbouw kopgevels van wooncomplex De Nieuwe Erven, in bezit van woCom.

Figuur 5. Locaties van woningen van hetzelfde bouwtype (geel omcirkeld), binnen 200 meter van het plangebied, welke geschikt zijn als uitwijkmogelijkheid voor de laatvlieger.

Figuur 6. Locatie van de te realiseren permanente voorzieningen voor de gewone dwergvleermuis aan de Pioniersweg 17 te Mariahout.

Figuur 7. Weergave van toepassing van Unitura VML1 vleermuiskasten. Daarbij zijn in rood de invliegopeningen richting de spouw weergegeven.

BIJLAGE 3. MELDINGSFORMULIER START HANDELINGEN BESCHERMDE SOORTEN

Meldingsformulier start handelingen ten aanzien van beschermde soorten Ontheffing Wet natuurbescherming, onderdeel beschermde soorten		
<u>Gegevens</u>		
Aanvraagnummer	Z/211672	
Naam initiatief	Renovatie woningen aan Pioniersweg 9 en 17 te Mariahout	
Ontheffingsperiode	voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 1 januari 2026	
Ontheffinghouder		
Naam aanvrager		
Adres		
PC-Woonplaats		
<u>Gegevens</u>		
<u>werkzaamheden:</u>		
Contactpersoon uitvoering werkzaamheden		
Telefoonnummer (vast)		
Telefoonnummer (mobiel)		
Ecoloog betrokken bij uitvoering		
Locatie(s) werkzaamheden		
Datum gereedkomen compensatiemaatregelen		
Datum start werkzaamheden		
Overzicht planning werkzaamheden		
<i>Dit formulier dient zodra de aanvang van de handelingen met betrekking tot beschermde soorten bekend is, doch uiterlijk 2 weken van tevoren, te worden ingediend bij de Omgevingsdienst Brabant Noord</i>		
Retouradres	Omgevingsdienst Brabant Noord Email: info@odbn.nl	

KENNISGEVING WET NATUURBESCHERMING, Stichting WoCom, Pioniersweg 9 en 17, 5738 BS, te Mariahout in de gemeente Laarbeek, Z/211672

Beschikking

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant maken bekend dat zij op 19 maart 2024 een ontheffing ingevolge artikel 3.8, eerste lid, van de Wet natuurbescherming hebben **verleend** (kenmerk: Z/211672-372718) aan Stichting WoCom, Witvrouwenbergweg 2, 5711 CN, te Someren voor de renovatie van 2 woningen, op de locatie Pioniersweg 9 en 17, 5738 BS, te Mariahout in de gemeente Laarbeek. De ontheffing is geldig voor de periode van 1 juli 2024 tot en met 1 januari 2026.

De aanvraag, het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 21 maart 2024 tot en met 1 mei 2024 **6 weken ter inzage** bij de Omgevingsdienst Brabant Noord (ODBN), telefoonnummer (088) 743 00 00. Het besluit is digitaal op te vragen via e-mail info@odbn.nl of te vinden op de website <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl> onder 'officiële bekendmakingen'.

Bezwaar

Is dit besluit aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u een bezwaarschrift indienen. Is het besluit niet rechtstreeks aan u gericht en bent u het er niet mee eens, dan kunt u alleen een bezwaarschrift indienen als het besluit directe gevolgen voor u heeft. Verstuur uw bezwaarschrift binnen 6 weken na de verzenddatum van het besluit.

U kunt uw bezwaarschrift op 2 manieren indienen:

- **Digitaal.** Op www.brabant.nl/bezwaar vindt u de link 'Bezwaar indienen'. U heeft hiervoor een digitale handtekening (DigiD of eHerkenning) nodig.
- **Per post.** Stuur uw bezwaarschrift naar:
Het college van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant
Secretariaat van de hoor- en adviescommissie
Postbus 90151
5200 MC 's-Hertogenbosch

In het bezwaarschrift zet u:

- uw naam en adres;
- de datum, het kenmerk en een omschrijving van het besluit waarmee u het niet eens bent;
- de reden waarom u het niet eens bent met ons besluit;
- de datum van uw bezwaarschrift en uw handtekening;
- maakt u namens iemand anders bezwaar? Stuur dan een machtiging mee.

Voeg ook een kopie toe van het besluit waarmee u het niet eens bent. Op deze manier kunnen wij uw bezwaarschrift beter in behandeling nemen.

Kunt u ons ook uw telefoonnummer en e-mailadres geven? Zo kunnen wij samen met u de beste aanpak van de behandeling van uw bezwaar bespreken.

U kunt het secretariaat van de hoor- en adviescommissie bereiken via telefoonnummer (073) 680 83 04, faxnummer (073) 680 76 80 en e-mailadres bezwaar@brabant.nl.

Aan het indienen van een bezwaar zijn geen kosten verbonden.

Voorlopige voorziening

Als u een bezwaarschrift indient, dan heeft dit geen schorsende werking. Dat betekent dat het besluit geldt zolang uw bezwaarschrift in behandeling is. Het kan zijn dat u dit niet wilt. Bijvoorbeeld omdat het besluit onherstelbare gevolgen voor u heeft. U kunt gelijktijdig met of na het indienen van een bezwaarschrift een verzoek om een voorlopige voorziening vragen bij de Rechtbank Oost-Brabant, sector Bestuursrecht, Postbus 90125, 5200 MA 's-Hertogenbosch.

Er zijn kosten verbonden aan het vragen om een voorlopige voorziening (griffierecht).

U kunt ook digitaal verzoeken om een voorlopige voorziening. Zie daarvoor:
rechtspraak.nl/bestuursrecht.

Aan deze procedure is het kenmerk Z/211672 gekoppeld. Wij verzoeken u bij correspondentie dit kenmerk te vermelden.

's-Hertogenbosch, maart 2024